Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 23. septembra 2015*

„Nepogodbena odgovornost — Damping — Uvoz nekaterih pripravljenih ali konzerviranih agrumov s poreklom iz Kitajske — Uredba (EU) št. 1355/2008, ki jo je Sodišče razglasilo za neveljavno — Škoda, ki je domnevno nastala tožeči stranki zaradi sprejetja uredbe — Odškodninska tožba — Izčrpanje notranjih pravnih sredstev — Dopustnost — Dovolj resna kršitev pravnega pravila, s katerim so posameznikom podeljene pravice — Člen 2(7)(a) Uredbe (ES) št. 384/96 (postal člen 2(7)(a) Uredbe (ES) št. 1225/2009) — Dolžnost skrbnega ravnanja — Vzročna zveza“

V zadevi T-205/14,

I. Schroeder KG (GmbH & Co.) s sedežem v Hamburgu (Nemčija), ki jo zastopa K. Landry, odvetnik,

tožeča stranka,

proti

Svetu Evropske unije, ki ga zastopa J.-P. Hix, agent, sprva skupaj z D. Geradinom in N. Tuominenom, nato z N. Tuominenom, odvetniki,

in

Evropski komisiji, ki jo zastopata T. Maxian Rusche in R. Sauer, agenta,

toženi stranki,

zaradi odškodninske tožbe za povračilo škode, ki naj bi nastala zaradi sprejetja Uredbe Sveta (ES) št. 1355/2008 z dne 18. decembra 2008 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve in dokončnem pobiranju začasne dajatve, uvedene na uvoz nekaterih pripravljenih ali konzerviranih agrumov (mandarin itd.) s poreklom iz Ljudske republike Kitajske (UL L 350, str. 35), ki je bila s sodbo z dne 22. marca 2012, GLS (C-338/10, ZOdl., EU:C:2012:158), razglašena za neveljavno,

SPLOŠNO SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi M. E. Martins Ribeiro, predsednica, S. Gervasoni (poročevalec) in L. Madise, sodnika,

sodna tajnica: C. Heeren, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 17. marca 2015

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nemščina.

Sodbo

Pravni okvir

1 Člen 2(7)(a) Uredbe Sveta (ES) št. 384/96 z dne 22. decembra 1995 o zaščiti proti dumpinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 10, str. 45), kakor je bila spremenjena (v nadaljevanju: osnovna uredba) (nadomeščena z Uredbo Sveta (ES) št. 1225/2009 z dne 30. novembra 2009 o zaščiti proti dampinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti (UL L 343, str. 51, popravek v UL 2010, L 7, str. 22)), določa:

„V primeru uvoza iz držav brez tržnega gospodarstva […] se določi normalna vrednost na osnovi cene ali računsko določene vrednosti v tretji državi s tržnim gospodarstvom ali cene, ki velja pri izvozu iz te tretje države v ostale države, vključno s Skupnostjo, ali, kjer to ni mogoče, na kateri koli drugi razumni osnovi, vključno s ceno, ki se je dejansko plačevala ali se plačuje v Skupnosti za podoben izdelek, po potrebi primerno prilagojeno, tako da vsebuje razumno stopnjo dobička.

Primerna tretja država s tržnim gospodarstvom se izbere na smiseln način, pri čemer se ustrezno upoštevajo vse zanesljive informacije, ki so dostopne ob času izbiranja. Upoštevajo se tudi roki; če je primerno, se uporabi tretja država s tržnim gospodarstvom, ki je predmet iste preiskave.

Stranke, udeležene v preiskavi, morajo biti obveščene v kratkem času po njenem začetku o predvideni tretji državi s tržnim gospodarstvom, pri čemer imajo deset dni časa za pripombe.“

Dejansko stanje

2 Komisija Evropskih skupnosti je 20. oktobra 2007 objavila obvestilo o začetku protidampinškega postopka v zvezi z uvozom nekaterih pripravljenih ali konzerviranih agrumov (mandarin itd.) s poreklom iz Ljudske republike Kitajske (UL C 246, str. 15).

3 Tožeča stranka, družba I. Schroeder KG (GmbH & Co.), je 2. novembra 2007 od Komisije zahtevala, naj jo obvesti o vzorcu nepovezanih uvoznikov, ki je bil predviden z obvestilom o uvedbi postopka.

4 Komisija je 4. julija 2008 sprejela Uredbo (ES) št. 642/2008 o uvedbi začasne protidampinške dajatve na uvoz nekaterih pripravljenih ali konzerviranih agrumov (mandarin itd.) s poreklom iz Ljudske republike Kitajske (UL L 178, str. 19).

5 Svet Evropske unije je 18. decembra 2008 sprejel Uredbo (ES) št. 1355/2008 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve in dokončnem pobiranju začasne dajatve, uvedene na uvoz nekaterih pripravljenih ali konzerviranih agrumov (mandarin itd.) s poreklom iz Ljudske republike Kitajske (UL L 350, str. 35).

6 Tožeča stranka je plačala protidampinške dajatve, uvedene s to uredbo, za lasten uvoz zadevnih proizvodov, trdi pa, da jih je plačala tudi za uvoz, opravljen s posredovanjem štirih drugih uvoznikov (v nadaljevanje: štiri druge družbe).

7 Sodišče je s sodbo z dne 22. marca 2012 v zadevi GLS (C-338/10, ZOdl., EU:C:2012:158, točka 36) razglasilo, da je Uredba št. 1355/2008 neveljavna, ker sta Komisija in Svet kršila zahteve iz člena 2(7)(a) osnovne uredbe (postal člen 2(7)(a) Uredbe (ES) št. 1225/2009), s tem da sta določila normalno vrednost zadevnega proizvoda na podlagi cen, ki so se dejansko plačevale ali se plačujejo v Uniji za podobne proizvode, ne da bi izkazala zahtevano skrbnost, da bi to vrednost določila na podlagi cen za ta enak proizvod v tretji državi s tržnim gospodarstvom.

8 Zaradi zgoraj v točki 7 navedene sodbe GLS (EU:C:2012:158) so tožeča stranka in štiri druge družbe zahtevale vračilo dajatev, pobranih na podlagi Uredbe št. 1355/2008. Glavni nemški carinski uradi so vrnili neupravičeno pobrane dajatve.

9 Tožeča stranka in štiri druge družbe so, prvič, od carinskih uradov Hamburg-Stadt, Duisbourg in Krefeld (Nemčija) tudi zahtevale vračilo obresti po 0,5-odstotni mesečni obrestni meri na plačane protidampinške dajatve za obdobje od datuma plačila teh dajatev do datuma njihovega vračila. Zadevni carinski uradi so te zahtevke z dne 6. in 7. novembra 2012 zavrnili z odločbami z dne 8. in 23. novembra, 18. decembra 2012 in 3. aprila 2013. Tožeča stranka in štiri druge družbe so zoper te zavrnilne odločbe vložile ugovore. Tožeča stranka je na obravnavi v odgovoru na vprašanje Splošnega sodišča pojasnila, da so bili vsi ti postopki prekinjeni v pričakovanju odločitve Finanzgericht Hamburg (finančno sodišče v Hamburgu) v zadevi družbe Hüpeden & Co. (GmbH & Co.) KG proti carinskim organom.

10 Tožeča stranka je, drugič, z dopisoma z dne 10. decembra 2013 od Sveta in Komisije zahtevala povračilo škode v znesku 345.644 EUR, ki je ustrezala stroškom obresti za posojila, ki jih je morala najeti zaradi Uredbe št. 1355/2008. Ta zahtevka sta bila zavrnjena z dopisoma Sveta z dne 31. januarja 2014 in Komisije z dne 14. februarja 2014.

11 Poleg tega se je Komisija na podlagi zgoraj v točki 7 navedene sodbe GLS (EU:C:2012:158) odločila za ponovno uvedbo protidampinškega postopka, pri čemer se je ta ponovna uvedba nanašala zgolj na uveljavitev sklepov navedene sodbe. Po koncu tega postopka je Svet sprejel Izvedbeno uredbo Sveta (EU) št. 158/2013 z dne 18. februarja 2013 o ponovni uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz nekaterih pripravljenih ali konzerviranih agrumov (mandarin itd.) s poreklom iz Ljudske republike Kitajske (UL L 49, str. 29) od 23. februarja 2013 dalje. Sodišču sta bila podana dva predloga za sprejetje predhodne odločbe glede presoje veljavnosti te uredbe (združeni zadevi C-283/14, CM Eurologistik, in C-284/14, GLS).

Postopek in predlogi strank

12 Tožeča stranka je v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 27. marca 2014 vložila to tožbo.

13 Komisija je predlagala, naj se ta postopek prekine, prvič, dokler se nacionalni organi dokončno ne izrečejo o ugovorih iz točke 9 zgoraj, drugič in podredno, dokler Sodišče ne odgovori na vprašanja za predhodno odločanje o veljavnosti Uredbe št. 158/2013, postavljenih v navedenih združenih zadevah C-283/14 in C-284/14. Tožeča stranka in Svet tema zahtevama za prekinitev nista ugovarjala.

14 Tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj:

— Uniji naloži, naj ji plača odškodnino v znesku 345.644 EUR skupaj z 8-odstotnimi letnimi obrestmi od vročitve sodbe, oziroma ugotovi, da obstaja pravica tožeče stranke do povračila škode;

— Komisiji in Svetu naloži plačilo stroškov.

15 Tožeča stranka je na obravnavi Splošnemu sodišču podredno predlagala, kot je bilo zapisano v zapisniku obravnave, naj pred razsodbo o zadevi v sodbi ugotovi, da je njena tožba dopustna in da sta Svet in Komisija storila napako, zaradi katere bi lahko odgovarjala Unija, nato pa prekine ta postopek do razglasitve pravnomočne odločbe v postopku pred Finanzgericht Hamburg iz točke 9 zgoraj.

16 Svet in Komisija Splošnemu sodišču predlagata, naj:

— tožbo zavrže kot nedopustno ali jo, podredno, zavrne kot neutemeljeno;

— tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravo

Dopustnost tožbe

17 Svet in Komisija v pisanjih trdita, da je treba to tožbo zavreči kot nedopustno, ker tožeča stranka ni izčrpala notranjih pravnih sredstev, ki bi lahko pripeljala do povračila zatrjevane škode.

18 V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba odškodninsko tožbo na podlagi členov 268 PDEU in 340, drugi odstavek, PDEU presojati glede na celoten sistem sodnega varstva posameznikov, ki ga uvaja Pogodba. Iz tega izhaja, da kadar posameznik meni, da mu je bila povzročena škoda zaradi pravilne uporabe predpisa Unije, za katerega meni, da ni zakonit, in da je dejstvo, ki je povzročilo zatrjevano škodo, mogoče zato pripisati izključno Uniji, je lahko dopustnost take odškodninske tožbe kljub vsemu v določenih primerih pogojena z izčrpanjem nacionalnih pravnih sredstev. Ta nacionalna pravna sredstva pa morajo poleg tega učinkovito zagotavljati varstvo pravic zadevnih oseb in lahko privedejo do povračila zatrjevane škode (glej sodbi z dne 30. maja 1989, Roquette frères/Komisija, 20/88, Recueil, EU:C:1989:221, točka 15 in navedena sodna praksa, in z dne 23. novembra 2004, Cantina sociale di Dolianova in drugi/Komisija, T-166/98, ZOdl., EU:T:2004:337, točka 115 in navedena sodna praksa).

19 Pod predpostavko, da se uporabi zahteva po izčrpanju notranjih pravnih sredstev v obravnavani zadevi, v kateri gre za nacionalna pravna sredstva za plačilo obresti na vrnjene protidampinške dajatve in za to odškodninsko tožbo pred sodiščem Unije za povračilo škode, ki izhaja iz plačila bančnih obresti na posojila, najeta zaradi izgube likvidnostnih sredstev, ki je posledica plačila teh dajatev, in ne glede na sodbo z dne 18. septembra 2014, Holcim (Romunija)/Komisija (T-317/12, ZOdl., v pritožbenem postopku, EU:T:2014:782, točke od 73 do 77), s katero so bili omejeni primeri nedopustnosti zaradi neizčrpanja notranjih pravnih sredstev, je treba vsekakor ugotoviti, da dejstvo, da tožeča stranka ni izčrpala nacionalnih pravnih sredstev, ne more voditi do nedopustnosti njene tožbe.

20 Za upravna in sodna pravna sredstva, ki so vložena ali bi lahko bila vložena pred nacionalnimi organi v obravnavani zadevi, namreč ni mogoče šteti, da zagotavljajo učinkovito varstvo pravic tožeče stranke v smislu sodne prakse, navedene v točki 18 zgoraj, in zato za dopustnost te tožbe ni treba, do so izčrpana.

21 Ker se zadevni ugovor nedopustnosti po definiciji navaja zoper tožečo stranko, ki ni izčrpala nacionalnih pravnih sredstev, je sodišče Unije zlasti ob upoštevanju nujno prospektivne analize učinkovitosti nacionalnih pravnih sredstev tak ugovor nedopustnosti zavrnilo, če je bil rezultat notranjih pravnih sredstev „zelo negotov“ (sodba z dne 30. maja 1984, Eximo Molkereierzeugnisse Handelsgesellschaft/Komisija, 62/83, Recueil, EU:C:1984:197, točka 15; glej tudi v tem smislu sodbo z dne 26. februarja 1986, Krohn Import-Export/Komisija, 175/84, Recueil, EU:C:1986:85, točka 28) ali če je bila uporaba teh pravnih sredstev „pretirano otežena“ (zgoraj v točki 18 navedena sodba Cantina sociale di Dolianova in drugi/Komisija, EU:T:2004:337, točka 117). Iz tega sledi, da dokazno breme, naloženo tožeči stranki, ki se ji očita neizčrpanje nacionalnih pravnih sredstev, ne sme presegati predložitve indicev, ki lahko sprožijo resne dvome o učinkovitosti varstva, ki ga zagotavljajo nacionalna pravna sredstva (glej v tem smislu in po analogiji sodbi z dne 26. oktobra 1993, Caronna/Komisija, T-59/92, Recueil, EU:T:1993:91, točka 35, in z dne 9. marca 2005, L/Komisija, T-254/02, ZOdl. JU., EU:T:2005:88, točka 148).

22 V obravnavani zadevi je tožeča stranka predložila take indice.

23 Tožeča stranka je namreč natančno predstavila veljavne določbe in poudarila dejstvo, ki ga je poleg tega v odgovoru na tožbo potrdil Svet, da s temi določbami ni omogočeno vračilo obresti, zahtevanih v obravnavani zadevi.

24 Člen 241 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 4, str. 307), kakor je bil spremenjen (v nadaljevanju: Carinski zakonik Skupnosti) in kot se je uporabljal v času dejanskega stanja – kar sta na obravnavi potrdila Svet in Komisija – določa:

„Če carinski organi povrnejo zneske uvoznih ali izvoznih dajatev in morebiti pri plačilu teh dajatev pobrane kreditne ali zamudne obresti, ti organi za to ne plačajo nobenih obresti. Obresti pa je treba plačati, če:

— se odločba, s katero se ugodi zahtevku za povračilo, ne izvrši v roku treh mesecev po njenem sprejetju,

— to predvidevajo nacionalne določbe.

[…]“

25 V obravnavani zadevi iz nobenega akta v spisu ni razvidno, prav tako pa tega ne zatrjuje nobena stranka, da odločba, s katero je naloženo vračilo, ni bila izvršena v roku, določenem v členu 241, prvi odstavek, prva alinea, Carinskega zakonika Skupnosti. Poleg tega nacionalna določba, ki se uporablja v smislu člena 241, prvi odstavek, druga alinea, Carinskega zakonika Skupnosti, namreč člen 236 Abgabenordnung (nemški davčni zakonik), določa plačilo obresti le, če je bilo vračilo zadevnih dajatev naloženo z nacionalno sodno odločbo, v obravnavani zadevi pa ne gre za tak primer.

26 Poleg tega je tožeča stranka v prilogi k tožbi in dopisu, poslanemu v odgovor na vprašanje, ki ga je postavilo Splošno sodišče, posredovala odločbe nacionalnih organov, ki so vsi na podlagi določb, navedenih v prejšnji točki, zavrnili priznanje zahtevanih obresti ter dopis predsednika četrtega senata Finanzgericht Hamburg z dne 5. februarja 2015, s katerim je že na prvi pogled potrjena ta zavrnitev v tako imenovani vzorčni zadevi v nacionalnem sporu o nakazilu obresti za vrnjene protidampinške dajatve (glej točko 9 zgoraj).

27 S temi odločbami je bila med drugim zavrnjena možnost, da se v obravnavani zadevi uporabi pristop, ki izhaja iz sodbe z dne 27. septembra 2012, Zuckerfabrik Jülich in drugi (C-113/10, C-147/10 in C-234/10, ZOdl., EU:C:2012:591, točke od 65 do 67; glej tudi sodbo z dne 18. aprila 2013, Irimie, C-565/11, ZOdl., EU:C:2013:250, točki 21 in 22). V skladu s to sodbo so stranke, ki so upravičene do vračila neupravičeno plačanih zneskov od proizvodnih dajatev za sektor sladkorja, določenih na podlagi neveljavne uredbe, upravičene tudi do nakazila ustreznih obresti (zgoraj navedena sodba Zuckerfabrik Jülich in drugi, EU:C:2012:591, točka 67), pri čemer je Sodišče na tem področju potrdilo načelo obveznosti držav članic, da vrnejo zneske davka, pobranega v nasprotju s pravom Unije, skupaj z obrestmi (zgoraj navedena sodba Zuckerfabrik Jülich in drugi, EU:C:2012:591, točka 66).

28 Tako kljub temu da – kot poudarja Komisija – ni mogoče v celoti izključiti, da na podlagi zgoraj v točki 27 navedene sodbe Zuckerfabrik Jülich in drugi (EU:C:2012:591) uveljavljanje nacionalnih pravnih sredstev privede do plačila zahtevanih obresti, lahko dokazi, ki jih je v obravnavani zadevi predložila tožeča stranka, vzbudijo resen dvom o takem rezultatu.

29 Iz vsega navedenega izhaja, da je tožeča stranka zadostno dokazala neučinkovitost nacionalnih pravnih sredstev, ne da bi bilo treba čakati na izid sproženih nacionalnih postopkov.

30 Ugovor nedopustnosti, ki se nanaša na neizčrpanje nacionalnih pravnih sredstev, prav tako pa tudi predlog Komisije, naj se postopek v tej zadevi prekine do končanja navedenih nacionalnih postopkov, je zato treba zavrniti.

Utemeljenost tožbe

31 V skladu z ustaljeno sodno prakso je vzpostavitev nepogodbene odgovornosti Unije v smislu člena 340, drugi odstavek, PDEU zaradi nezakonitega delovanja njenih organov odvisna od izpolnitve vseh pogojev, ki so to, da je ravnanje, ki se očita institucijam, krivdno, dejanskost škode ter obstoj vzročne zveze med zatrjevanim ravnanjem in uveljavljano škodo (glej sodbi z dne 19. aprila 2012, Artegodan/Komisija, C-221/10 P, ZOdl., EU:C:2012:216, točka 80 in navedena sodna praksa, in z dne 16. maja 2013, Gap granen & producten/Komisija, T-437/10, EU:T:2013:248, točka 16 in navedena sodna praksa).

Krivdno ravnanje institucij

32 Tožeča stranka trdi, da naj bi iz zgoraj v točki 7 navedene sodbe GLS (EU:C:2012:158) izhajalo, da Komisija in Svet nista spoštovala dolžnosti skrbnega ravnanja in načela dobrega upravljanja, ker sta ob kršitvi zahtev iz člena 2(7)(a) osnovne uredbe določila normalno vrednost zadevnega proizvoda na podlagi cen, ki so se dejansko plačevale ali se plačujejo v Uniji za podobne proizvode, ne da bi izkazala zahtevano skrbnost, da bi to vrednost določila na podlagi cen za enak proizvod v tretji državi s tržnim gospodarstvom.

33 Sodišče je v zgoraj v točki 7 navedeni sodbi GLS (EU:C:2012:158, točka 36) razsodilo, da sta Komisija in Svet kršila zahteve iz člena 2(7)(a) osnovne uredbe, ker sta določila normalno vrednost zadevnega proizvoda na podlagi cen, ki so se dejansko plačevale ali se plačujejo v Uniji za podobne proizvode, ne da bi izkazala zahtevano skrbnost, da bi to vrednost določila na podlagi cen za enak proizvod v tretji državi s tržnim gospodarstvom.

34 Iz te sodbe izhaja, prvič, da je treba neveljavnost Uredbe št. 1355/2008 in s tem domnevno krivdno ravnanje v obravnavani zadevi pripisati tako Komisiji, ki je vodila protidampinški postopek in sprejela začasno protidampinško uredbo, kot Svetu, ki je sprejel dokončno protidampinško uredbo, s katero je bila potrjena začasna uredba.

35 Iz nje izhaja, drugič, da se tema institucijama očita, da pri izvajanju določb člena 2(7)(a) osnovne uredbe, s katero je določen način izračuna normalne vrednosti, nista spoštovali svoje dolžnosti vestnega ravnanja, ki v bistvu ustreza dolžnosti skrbnega ravnanja in načelu dobrega upravljanja, katerih kršitev zatrjuje tožeča stranka.

36 V zvezi s tem je treba spomniti, da lahko v skladu z ustaljeno sodno prakso le dovolj resna kršitev pravnega pravila, s katerim so bile posameznikom podeljene pravice, omogoči vzpostavitev nepogodbene odgovornosti Unije in da je treba za presojo obstoja dovolj resne kršitve pravnega pravila upoštevati diskrecijsko pravico institucije, od katere izvira akt. Kadar imajo institucije diskrecijsko pravico, je zato odločilno merilo za ugotovitev, da je kršitev prava Unije dovolj resna, očitno in resno nespoštovanje dometa te pravice. Če je njihova diskrecijska pravica zelo omejena ali je sploh nimajo, pa bo že majhna kršitev prava Unije zadoščala za ugotovitev obstoja dovolj resne kršitve (glej sodbi z dne 4. julija 2000, Bergaderm in Goupil/Komisija, C-352/98 P, Recueil, EU:C:2000:361, točke od 42 do 44 in navedena sodna praksa, in z dne 2. marca 2010, Arcelor/Parlament in Svet, T-16/04, ZOdl., EU:T:2010:54, točka 141 in navedena sodna praksa).

37 Ugotoviti je torej najprej treba domet diskrecijske pravice, ki sta jo imeli instituciji pri izvajanju člena 2(7)(a) osnovne uredbe.

– Diskrecijska pravica institucij

38 Za ugotovitev dometa diskrecijske pravice, ki sta jo imeli instituciji, je treba najprej ugotoviti, katero je konkretno ravnanje, ki se tema institucijama očita pri izvajanju člena 2(7)(a) osnovne uredbe, in kaj je tisto, kar je bilo nezakonito in je upravičilo razglasitev neveljavnosti Uredbe št. 1355/2008. Tak pristop se uporabi, ker lahko izvajanje določbe vključuje različna dejanja, pri katerih institucija, zadolžena za izvajanje, nima nujno enake diskrecijske pravice. Za tak primer gre zlasti pri določbah o načinu izračuna vrednosti, kakršna je normalna vrednost, ki se uporablja pri izračunu stopnje dampinga (glej po analogiji za pristop pri načinu izračuna uvozne cene v sektorju žit zgoraj v točki 31 navedeno sodbo Gap granen & producten/Komisija, EU:T:2013:248, točke od 30 do 41).

39 V obravnavani zadevi v nasprotju s trditvami tožeče stranke nezakonitost, ki se očita institucijama, ni ta, da sta se namesto za način, ki temelji na cenah, ki veljajo v tretji državi s tržnim gospodarstvom, odločili za podreden način izračuna, ki temelji na cenah, ki veljajo v Uniji, torej odločitev, za katero sploh nista imeli diskrecijske pravice (glej v tem smislu zgoraj v točki 7 navedeno sodbo GLS, EU:C:2012:158, točka 26, in sklepne predloge generalnega pravobranilca Y. Bota v zadevi GLS, C-338/10, ZOdl., EU:C:2011:636, točka 97).

40 V nasprotju s tem, kar je poleg tega tožeča stranka trdila na obravnavi, se Komisiji tudi ne očita, da sploh ni preučila podatkov, ki jih je posredoval Eurostat za izračun normalne vrednosti zadevnega proizvoda. Sodišče je namreč Komisiji očitalo, kot je razvidno iz zgoraj v točki 7 navedene sodbe GLS (EU:C:2012:158, točke od 34 do 36; glej tudi zgoraj v točki 39 navedene sklepne predloge generalnega pravobranilca Y. Bota v zadevi GLS, EU:C:2011:636, točke od 107 do 119), da ni z zahtevano skrbnostjo preučila statističnih podatkov Eurostata, torej da ni dovolj izkoristila teh statističnih podatkov in na njihovi podlagi nadaljevala iskanja tretje države s tržnim gospodarstvom.

41 Komisija pa ima v delu, ki se nanaša na analizo podatkov Eurostata in nadaljevanje poizvedovanj na podlagi te analize, diskrecijsko pravico.

42 Da imata instituciji pri preučitvi podatkov Eurostata diskrecijsko pravico, prvič dokazuje dejstvo, ki ga poudarja Komisija, da so zbrani podatki za določitev tretje države s tržnim gospodarstvom v smislu člena 2(7)(a) osnovne uredbe nujno gospodarski podatki, ki povzročijo zapletene presoje, kakršna je ugotovitev o obstoju in obsegu proizvodnje zadevnega ali podobnega proizvoda v navedeni državi (glej v tem smislu sodbe z dne 22. oktobra 1991, Nölle, C-16/90, Recueil, EU:C:1991:402, točke od 11 do 17; z dne 29. maja 1997, Rotexchemie, C-26/96, Recueil, EU:C:1997:261, točka 10, in z dne 28. septembra 1995, Ferchimex/Svet, T-164/94, Recueil, EU:T:1995:173, točka 66).

43 Da imata instituciji pri nadaljevanju poizvedovanj na podlagi prvih opravljenih analiz diskrecijsko pravico, drugič dokazujejo določbe osnovne uredbe, s katerimi je določeno, da Komisija določi tretjo državo s tržnim gospodarstvom na podlagi „zanesljivih informacij, ki so dostopne“ (člen 2(7)(a), drugi pododstavek, osnovne uredbe), pri čemer ji je dana diskrecijska pravica pri ugotavljanju, ali so podatki dostopni, ker so predvideni načini preiskave fakultativni in ker jih je v obravnavani zadevi toliko težke uveljaviti, ker se nanašajo na podatke iz tretjih držav (člen 6(4) osnovne uredbe), in diskrecijska pravica pri ugotovitvi zanesljivosti zbranih podatkov, ker je treba njihovo pravilnost preveriti zgolj „v kar največji meri“(člen 6(8) osnovne uredbe).

44 Te ugotovitve niso omajane s trditvijo Sodišča v točki 32 zgoraj v točki 7 navedene sodbe GLS (EU:C:2012:158; glej tudi zgoraj v točki 39 navedene sklepne predloge generalnega pravobranilca Y. Bota v zadevi GLS, EU:C:2011:636, točki 101 in 102), da mora Komisija po uradni dolžnosti preučiti vse razpoložljive informacije, ker v okviru protidampinške preiskave nima vloge razsodnika, katerega pristojnost je omejena izključno na odločanje na podlagi informacij in dokaznih elementov, ki jih predložijo stranke v preiskavi. S to trditvijo je namreč Sodišče natančneje opredelilo vire „dostopnih podatkov“, na katere mora Komisija opreti analizo in ki niso omejeni na dokaze, ki jih predložijo

stranke, ni pa skušalo omejiti diskrecijske pravice Komisije pri ugotavljanju, ali so podatki iz teh virov dostopni, zlasti ker se je Sodišče v isti točki zgoraj v točki 7 navedene sodbe GLS (EU:C:2012:158) sklicevalo na preiskovalna pooblastila, določena v členu 6(4) osnovne uredbe.

45 Ker ima torej Komisija v obravnavani zadevi pooblastilo za odločanje po prostem preudarku, mora tožeča stranka za vzpostavitev odgovornosti Unije dokazati očitno in resno prekoračitev tega pooblastila.

– Instituciji in njuna očitna in resna prekoračitev pooblastila za odločanje po prostem preudarku

46 Uvodoma je treba pojasniti, da je pomanjkanje skrbnega ravnanja eno od meril, ki jih je vzpostavila sodna praksa za ugotovitev, da nepravilnost ali napaka institucije pomeni dovolj resno kršitev prava Unije (glej zgoraj v točki 31 navedeno sodbo Gap granen & producten/Komisija, EU:T:2013:248, točka 28 in navedena sodna praksa). Zato dolžnost skrbnega ravnanja služi temu, da se kršitev drugega načela ali pravila prava Unije opredeli kot „resna“. V obravnavani zadevi pa dolžnost skrbnega ravnanja pomeni načelo, katerega kršitev se zatrjuje in jo je ugotovilo Sodišče.

47 V zvezi s tem iz sodne prakse izhaja, da mora biti dolžnost skrbnega ravnanja kršena v celoti, da bi bilo mogoče kršitev dolžnosti skrbnega ravnanja opredeliti kot očitno in resno prekoračitev pooblastila za odločanje po prostem preudarku, ki ga ima institucija, in ne zadostuje zgolj napačna presoja obsega obveznosti, ki izhajajo iz te dolžnosti (v zvezi z načeloma dobrega upravljanja in skrbnega ravnanja glej sodbo z dne 18. septembra 1995, Nölle/Svet in Komisija, T-167/94, Recueil, EU:T:1995:169, točka 89 in navedena sodna praksa).

48 Ugotoviti je torej treba, ali gre za ravnanje Komisije v obravnavani zadevi, s katerim se v celoti krši obveznosti, ki izhajajo iz dolžnosti skrbnega ravnanja, ali gre zgolj za napačno presojo obsega teh obveznosti.

49 Kot je razvidno iz točke 40 zgoraj, je Sodišče v zgoraj v točki 7 navedeni sodbi GLS (EU:C:2012:158) Uredbo št. 1355/2008 razglasilo za neveljavno, ker je Komisija kršila dolžnost skrbnega ravnanja, s tem da ni nadaljevala poizvedovanj na podlagi podatkov Eurostata o uvozu zadevnega proizvoda v Unijo iz tretjih držav s tržnim gospodarstvom.

50 Instituciji pa s tem nista v celoti kršili svojih obveznosti, ki izhajajo iz dolžnosti skrbnega ravnanja.

51 Komisija namreč ob neobstoju predloga zadevnih strank o tretji državi s tržnim gospodarstvom ni opustila preiskovalnih ukrepov za iskanje takih držav – ravnanje, ki bi pomenilo očitno in resno kršitev njene dolžnosti skrbnega ravnanja (glej po analogiji zgoraj v točki 47 navedeno sodbo Nölle/Svet in Komisija, EU:T:1995:169, točka 88, in sodbo z dne 16. septembra 2013, ATC in drugi/Komisija, T-333/10, ZOdl., EU:T:2013:451, točki 88 in 91).

52 Kot je razvidno iz uvodne izjave 40 Uredbe št. 642/2008 in kot je Komisija pojasnila na obravnavi, je ta po uradni dolžnosti vodila preiskavo med protidampinškim postopkom. Natančneje, ker se je ta postopek začel zaradi pritožbe nekega španskega združenja, je od španskih organov zahtevala, naj opravijo potrebne preglede in preverjanja, da bi se ugotovilo, katera je tretja država s tržnim gospodarstvom, ki izvaža zadevni proizvod v Unijo. Na podlagi te preiskave je Komisija odkrila, da obstajata dva tajska proizvajalca zadevnega proizvoda, ki jima je poslala vprašalnik.

53 Kot je poudaril generalni pravobranilec Y. Bot, Komisiji ni mogoče očitati, da ob takem ravnanju v zvezi z zadevnima družbama ni ravnala skrbno. Razmere, v katerih se je obrnila nanju, in rok, v katerem sta bili pozvani k izpolnitvi vprašalnika, so namreč omogočali, da bi nanj lahko odgovorili, tako da je njuno neukrepanje treba pripisati samo njima, kar pa velja še toliko bolj, ker Komisija ne

more z ničimer pritisniti na podjetja iz tretjih držav, da bi jih prisilila k sodelovanju (zgoraj v točki 39 navedeni sklepni predlogi generalnega pravobranilca Y. Bota v zadevi GLS, EU:C:2011:636, točki 115 in 116).

54 Komisija pa bi morala, ker tajski podjetji nista odgovorili, nadaljevati s poizvedovanji, kar velja še toliko bolj, ker je imela za to na voljo dovolj časa, saj so njena prizadevanja pri navedenih tajskih podjetjih propadla decembra 2007, začasna uredba pa je bila sprejeta julija 2008. S tem ko Komisija ni nadaljevala poizvedovanj, ni izkazala resnega in zadostnega prizadevanja (glej v tem smislu zgoraj v točki 7 navedeno sodbo GLS, EU:C:2012:158, točka 34, in zgoraj v točki 39 navedene sklepne predloge generalnega pravobranilca Y. Bota v zadevi GLS, EU:C:2011:636, točki 117 in 119; po analogiji glej tudi zgoraj v točki 47 navedeno sodbo Nölle/Svet in Komisija, EU:T:1995:169, točka 88).

55 Komisija je zato napačno presodila obseg obveznosti, ki izhajajo iz dolžnosti skrbnega ravnanja, ni pa v celoti kršila obveznosti, ki izhajajo iz te dolžnosti.

56 Iz vsega navedenega sledi, da v obravnavani zadevi institucijama ni mogoče očitati nobenega dejanja oziroma ravnanja, zaradi katerega bi bila vzpostavljena odgovornost Unije.

57 Odgovornosti Unije torej ni mogoče vzpostaviti, ker za zavrnitev odškodninskega zahtevka zadošča, da ni izpolnjen že eden od treh pogojev za vzpostavitev te odgovornosti, ne da bi bilo preučiti, ali sta izpolnjena druga dva pogoja (sodba z dne 20. februarja 2002, Förde-Reederei/Svet in Komisija, T-170/00, Recueil, EU:T:2002:34, točka 37; glej tudi v tem smislu sodbo z dne 15. septembra 1994, KYDEP/Svet in Komisija, C-146/91, Recueil, EU:C:1994:329, točka 81).

58 Vendar je treba poleg tega preveriti, ali obstaja dovolj neposredna in nedvomna vzročna zveza med zatrjevanim krivdnim ravnanjem in domnevno nastalo škodo.

Vzročna zveza med napako in škodo

59 V skladu z ustaljeno sodno prakso mora biti zatrjevana škoda dovolj neposredna posledica očitanega ravnanja, s tem da mora biti to ravnanje odločilni vzrok za škodo, ker ne obstaja obveznost, da se popravi vsaka, tudi oddaljena, škodljiva posledica nezakonitega položaja (sodba z dne 4. oktobra 1979, Dumortier in drugi/Svet, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 in 45/79, Recueil, EU:C:1979:223, točka 21; glej tudi sodbo z dne 10. maja 2006, Galileo International Technology in drugi/Komisija, T-279/03, ZOdl., EU:T:2006:121, točka 130 in navedena sodna praksa). Tožeča stranka mora predložiti dokaz o obstoju vzročne zveze med očitanim ravnanjem in zatrjevano škodo (glej sodbo z dne 30. septembra 1998, Coldiretti in drugi/Svet in Komisija, T-149/96, Recueil, EU:T:1998:228, točka 101 in navedena sodna praksa).

60 V obravnavani zadevi pa tožeča stranka take vzročne zveze ni dokazala.

61 Z dokazi, ki jih je predložila tožeča stranka, namreč ni mogoče dokazati, da so obresti, ki domnevno pomenijo njeno škodo, ustrezale posojilom, ki jih je morala najeti zaradi izgube likvidnostnih sredstev, nastale zaradi plačila spornih protidampinških dajatev.

62 Edini predloženi dokaz, ki je priloga A4 k tožbi in je naslovljen „Seznam dodatnih stroškov obresti“, prikazuje v obliki tabel zneske dolgovanih obresti po obdobjih (stolpec z naslovom „Gesamtzinsen“, kar pomeni „Obresti skupaj“), pri čemer so podrobneje navedene obrestne mere (stolpec „Zinssatz“) in zneski, na katere se te nanašajo (stolpec „Betrag“). Vendar je treba poleg tega, da ta priloga ne pojasni ničesar o naravi teh zneskov – razen sklicevanja na „odločbo o odmeri dajatev“ („Steuerbescheid“), ki ji sledi številka – navesti, da jo je tožeča stranka, kot je potrdila na obravnavi, sestavila za namen te tožbe. Ker ni dokazov iz zunanjega vira ali kakršnega koli drugega uradnega dokumenta v podporo, priloga ne zadostuje za dokaz zatrjevane povezave med obrestmi, posojili in protidampinškimi dajatvami, ki so

bile neupravičeno naložene z Uredbo št. 1355/2008 (v zvezi s priznanjem nizke dokazne vrednosti dokumenta, ki ga je sestavila tožeča stranka, glej sklep z dne 3. septembra 2014, Diadikasia Symvouloi Epicheiriseon/Komisija, T-261/12, EU:T:2014:755, točka 38).

63 Polege tega, tudi če bi bilo mogoče prilogi C2 in C3 iz replike kljub njuni prepozni predložitvi, ki ni upravičena, šteti za dopustni, ti prilogi prav tako ne bi zadoščali za dokaz o zatrjevani vzročni zvezi.

64 Priloga C2 s podatki, ki jih vsebuje (bančni izpiski, odločbe o odmeri dajatev in vračilu, ki so jih izdali carinski organi, carinske deklaracije ter zahtevki za vračilo, ki so jih predložile tožeča stranka in štiri druge družbe), sicer dokazuje plačilo in vračilo protidampinških dajatev ter zadevne zneske. Priloga C3, ki vključuje potrdila banke tožeče stranke, v katerih so navedeni bistveni pogoji kreditnih pogodb (izposojeni zneski, obrestna mera, znesek obresti, trajanje), dokazuje tudi plačilo obresti. Poleg tega je mogoče ugotoviti z analizo, ki pa je bila otežena zaradi nejasne predstavitve številnih dokumentov, ki so vključeni v prilogo C2, da nekateri zneski oziroma nekatere vsote zneskov, navedenih v prilogi C2, ustrezajo nekaterim zneskom, ki so v prilogi A4 navedeni kot izposojeni zneski, in da obrestne mere v prilogi C3 ustrezajo tistim, ki so navedene v prilogi A4.

65 Vendar tudi tri zadevne priloge v medsebojni povezavi ne omogočajo sklepa, da je tožeča stranka najela posojila zaradi neupravičeno plačanih protidampinških dajatev in ne neodvisno od zadevnih protidampinških dajatev zgolj za financiranje svoje dejavnosti na splošno. Prvič, kot je na obravnavi pravilno opozoril Svet, prilogi C2 in C2 nista v ničemer povezani, ker so izposojeni zneski, navedeni v prilogi C3, precej višji od zneskov neupravičeno plačanih protidampinških dajatev, ki izhajajo iz priloge C2. Drugič, v prilogah C2 in C3 so zgolj podatki z dokazno vrednostjo, ker izvirajo iz zunanjih virov in/ali so pripravljeni v obliki uradnih dokumentov in se nanašajo na zneske zadevnih protidampinških dajatev in obrestne mere (glej točko 64 zgoraj), vendar ti prilogi ne moreta nadomestiti nezadostne dokazne vrednosti priloge A4 (glej točko 62 zgoraj) in torej tudi v povezavi s prilogo A4 ne zadostujeta za dokaz povezave med neupravičeno plačanimi protidampinškimi dajatvami, najetimi posojili in plačilom ustreznih obresti (glej v tem smislu sodbo z dne 1. februarja 2001, T. Port/Komisija, T-1/99, Recueil, EU:T:2001:36, točki 72 in 73).

66 To, da je morala tožeča stranka zgornja posojila najeti zaradi spornih protidampinških dajatev, je toliko bolj dvomljivo, ker je v repliki – kot sta poudarila Svet in Komisija – priznala, da je te dajatve prevalila na svoje stranke. Tako bi se morala k posojilom zateči kvečjemu za financiranje svojih nakupov pred prodajo proizvodov in pred prevalitvijo protidampinških dajatev na stranke, nikakor pa ji ni bilo treba izposoditi si zadevne zneske za veliko daljše posojilno obdobje, ki je razvidno iz priloge A4 k tožbi, namreč za obdobje od plačila zadevnih protidampinških dajatev do njihovega vračila s strani carinskih organov. Še več, Svet je poudaril, tožeča stranka pa mu glede tega ni oporekala, da je dejavnost, na katero so se nanašale zadevne protidampinške dajatve, obsegala največ 6 % prometa uvoznikov, kakršna je tožeča stranka in ki jih je zajela protidampinška preiskava, zaradi česar je – glede na to, da tožeča stranka ni predložila dokazov ali trdila nasprotnega – malo verjetno, da je bila izguba likvidnostnih sredstev posledica plačila spornih protidampinških dajatev, zaradi katerega je bil potreben najem posojila.

67 Iz navedenega izhaja, da tožeča stranka ni dokazala obstoja vzročne zveze med zatrjevanima napako in škodo.

68 Ker ta pogoj za vzpostavitev odgovornosti Unije torej ni izpolnjen, se ni treba izjasniti o trditvah Sveta in Komisije o pretrganju te vzročne zveze zaradi malomarnega ravnanja tožeče stranke in ponovne uvedbe spornih protidampinških dajatev z Uredbo št. 158/2013. Iz tega prav tako izhaja, da ni treba ugoditi predlogu Komisije za prekinitev postopka, ki se utemeljuje z dejstvom, da Sodišče trenutno odloča o dveh predlogih za sprejetje predhodne odločbe o presoji veljavnosti Uredbe št. 158/2013 (združeni zadevi C-283/14, CM Eurologistik, in C-284/14, GLS).

69 Zato je treba to tožbo zavrniti kot neutemeljeno glede glavnih in podrednih predlogov, ne da bi bilo treba odločiti, prvič, o domnevni nedopustnosti tožbe v delu, v katerem se nanaša na obresti za kredite, najete zaradi plačanih protidampinških dajatev za uvoz, opravljen s posredovanjem štirih drugih družb, ter drugič, o ugovoru nedopustnosti, ki se nanaša na zlorabo postopka, ker naj bi bil v resnici namen tožbe razglasitev ničnosti odločb nacionalnih carinskih organov.

Stroški

70 V skladu s členom 134(1) Poslovnika Splošnega sodišča se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Tožeča stranka ni uspela, zato se ji v skladu s predlogi Sveta in Komisije poleg plačila svojih stroškov naloži tudi plačilo njunih stroškov.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (drugi senat)

razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

2. Družbi I. Schroeder KG (GmbH & Co.) se naloži plačilo stroškov.

Martins Ribeiro Gervasoni Madise

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 23. septembra 2015.

Podpisi